

Guantánamo-fanger innrullert i 2002.

FOTO: SHANE T. MCCOY, AFP

Kan velge egne klær i norske fengsler

Innsatte i norske fengsler kan i stor grad ha på seg hva de vil, men støtende symboler er forbudt.

– I norske fengsler bruker du dine egne klær. Hvis du ikke har, får du låne, men vi bruker ikke uniformer, sier Jan-Erik Sandlie, prosjektleder i kriminalomsorgsavdelingen i Justis- og politidepartementet.

Dette skyldes normalitetsprinsippet som ligger til grunn for norsk kriminalomsorg.

– Hovedregelen er at man skal etterstrebe et så normalt liv som mulig i denne settingen. Klær er en del av dette, sier Sandlie.

Arbeidsklær står imidlertid fengselet for.

Forbudt. Enkelte symboler kan imidlertid forbyes. I retningslinjene til straffegjennomføringsloven, går det frem at det

Normalitetsprinsippet i norsk kriminalomsorg

Tilværelsen under straffegjennomføringen skal så langt som mulig være lik tilværelsen ellers i samfunnet. Det er selve frihetsberøvelsen som er straffen.

Både i internasjonale konvensjoner og norsk lov er det fastslått at domfelte har de samme rettigheter som andre borgere.

Straffegjennomføringen skal ikke være mer tyngende enn nødvendig, og ingen skal bli underlagt tiltak som føles som tilleggsstraff.

Justisdepartementet ønsker over tid å innføre sterkere grad av selvforvaltning (ansvar for egen hverdag) i norske fengsler, etter modell fra dansk og svensk kriminalomsorg der innsatte har ansvar for å tilberede egen mat, vaske sine klær og lignende.

Kilde: St.meld. nr. 37: Straff som virker – mindre kriminalitet – tryggere samfunn

ikke er tillatt for innsatte å ha klær, symboler eller effekter som er egnet til å skape frykt eller ringeakt for andre innsatte, eller som på annen måte er «uheldig for miljøet i fengselet».

Integritet. Kriminologiprofessor Hedda Giertsen ved Universitetet i Oslo sier normalitetsprinsippet, der man etterstreber et liv innenfor murene mest mulig likt det utenfor, er en måte å dempe stigmatisering

gen av fangene på. Derfor trenger man ikke uniformerende tiltak det ikke finnes sikkerhetsmessige begrunnelser for.

– Klær er viktig fordi de signaliserer hvem vi er. Man trenger ikke å minne fangene om at de er fanger, hele dagen, gjennom klærne. Det er det nok av andre ting som minner dem på. I norske fengsler ønsker man å ta vare på fangens identitet og integritet, sier Giertsen.

Striper. Det har imidlertid ikke vært slik alltid. Rolf B. Wegner, tidligere politimester i Bergen og direktør for Fengselsstyret, forteller at han har en stripe fangekalott liggende hjemme fra gamle dagers fangebekledning.

– Tidligere har det vært brukt klær i svarte og hvite striper, både bukse, jakke og kalott, i alle fall i de store byfengslene. Hensikten var å gjøre det vanskeligere for innsatte å rømme, sier Wegner. kjersti.nipen@aftenposten.no

KVITTER FRA TWITTER

«hysj, twitter ... kan vi ikke alle sammen bare tasse over til Google+ uten å si noe til partiene før etter valgkampen? #fredogro»
@VamPus
(Heidi Nordby Lunde)

I rekken av spørsmål fra Vriompeis (4): Kommer det bakterier i munnen til Karius og Baktus?
@BTGrotte
(Bjørn Tore Grøtthe)

Står på kaia og fisker på et sted med fem (!) fastboende. Litt overrasket da Jehovas vitner plutselig dukker opp ...
@eugenebl
(Eugene Brandal Laran)

Mye å tenke på i ferien: grovt eller lyst rundstykke først? Nyrørt jordbær eller hjemmelaget marmelade?
@vadseth
(Hans-Christian Vadseth)

Just rescued a beer that was trapped in the fridge!
@AleksanderWith

Han med flest klesklyper i ansiktet blir pekt på med en fjærstav og er dermed et bingotall. Makes sense.
#bingobingo
@jennyskavlan

True story: Far slapp ut fra fengsel, skulle møte 3 mnd gml sønn (meg). Hentet ny Simca i Egersund. En ku falt ned på taket etter seks mil.
@Kvalshaug
(Vidar Kvalshaug)

Søtt at icelandair har oppkalt flyene sine etter vulkaner. Som om togene skulle hett «nedfalt kjøreledning»
@andersheger

Christian Tybring-Gjedde skal få mene hva han vil om snikislamisering, men «åpenlys snikislamisering» er en språkblomst.
@efloean (Erik Fløan)

«Klassisk svinepest i Litauen,» melder Nationen. Enda godt det ikke var noe moderne drit.
@BAdesKen
(Ken Andre Ottesen)

Har akkurat funnet ut at Lakselv har et utested som heter Hard Joik Kafé. Er det dit man går for å få en lapp-dance?
@brostrup
(Olav Brostrup Müller)

Jeg har et nytt politisk forbilde: Optimus Prime.
@konservativ
(Torbjørn Røe Isaksen)

HVA?! Er det journalister her på Twitter?
@tomegeland